

Socialdepartementet

Redovisning av miljöledningsarbetet 2021 Försäkringskassan

I enlighet med förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter ska Försäkringskassan årligen i samband med årsredovisningen redovisa sitt miljöledningsarbete till Socialdepartementet och Naturvårdsverket.

Redovisningen översänds härmed till Socialdepartementet. Till Naturvårdsverket sker inrapportering via ett webbaserat inrapporteringssystem.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av avdelningschef Lena Sandh och hållbarhetssamordnare Ann Rämme Strömberg, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Ann Rämme Strömberg

Bilaga: Redovisning av miljöledningsarbetet 2021 Försäkringskassan.

Redovisning av miljöledningsarbetet 2021

Försäkringskassan

Enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter

Del 1 Miljöledningssystemet

Basfakta

Antal årsarbetskrafter: 12 468

Antal kvadratmeter lokalyta: 310 000

1. Är myndigheten miljöcertifierad?

Nej.

2. Hur lyder myndighetens miljöpolicy?

Försäkringskassan är en av landets största myndigheter och ansvarar för en stor del av de offentliga trygghetssystemen. Försäkringskassan kan genom ett aktivt miljöarbete, bidra till ett framgångsrikt miljöarbete i staten.

Försäkringskassans miljöledningsarbete ska vara en integrerad del av den övriga verksamheten och miljöhänsyn ska vägas in vid strategiska beslut.

Försäkringskassan ska verka för att minska verksamhetens negativa miljöpåverkan genom att:

- kontinuerligt informera och utbilda medarbetarna i syfte att alla medarbetare ska kunna bidra till en miljövänlig organisation
- sträva efter att begränsa antalet resor och transporter
- tjänsteresor ska ske på ett så effektivt sätt som möjligt utifrån verksamhetens behov, arbetsmiljön för medarbetare, miljö, säkerhet och ekonomi
- sträva efter en så effektiv energianvändning som möjligt
- sträva efter en resurssnål verksamhet och återvinna material
- ställa miljökrav på leverantörer vid inköp av varor och tjänster för att säkerställa minsta möjliga negativa miljöpåverkan utifrån vad som är ekonomiskt försvarbart
- ta hänsyn till vår indirekta miljöpåverkan och försöka minimera den när så är möjligt
- årligen följa upp, utvärdera, redovisa och vidareutveckla miljöarbetet i syfte att uppnå ständiga förbättringar.

3. När har myndigheten senast uppdaterat sin miljöutredning?

Miljöutredningen uppdaterades 2018.

Fråga 4a-7a beskriver myndighetens arbete med dess direkta påverkan på miljön

4a. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande direkt påverkan på miljön?

Aktiviteter inom Försäkringskassan som har en betydande direkt miljöpåverkan är kompetensutveckling, tjänsteresor, pappersanvändning, energianvändning, avfallshantering och upphandling.

5a. Vilka mål har myndigheten upprättat för de aktiviteter som har betydande direkt påverkan på miljön?

Av Försäkringskassans övergripande miljömål för år 2019-2021 kopplar följande till myndighetens direkta påverkan på miljön:

- Medarbetarna ska ha kunskap om miljömålen och hur man kan bidra till dessa
- Minskade koldioxidutsläpp från våra tjänsteresor
- Minskad pappersanvändning
- Minskad energianvändning i våra lokaler
- Minskad avfallsmängd samt utökad källsortering
- Ökad andel upphandlingar med hållbarhetskrav vid inköp av varor och tjänster

De övergripande miljömålen baseras på åtaganden i miljöpolicy och på identifierade betydande miljöaspekter och kopplar till Sveriges miljömål och de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030.

6a. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för direkt miljöpåverkan?

Exempel på aktiviteter under 2021 för att nå respektive miljömål beskrivs nedan.

Medarbetarna ska ha kunskap om miljömålen och hur man kan bidra till dessa

- Försäkringskassan har genomfört sin tredje miljövecka, se under avsnitt 8.
- Kommunikation om miljöarbetet har publicerats på myndighetens intranät.
- Miljömålen har lyfts fram vid t.ex. föreläsningar och introduktion av nya medarbetare.
- Medarbetare har uppmuntrats att genomföra den webbaserade miljöutbildningen.
- Försäkringskassans miljöarbete har diskuterats under arbetsplatsträffar (APT).
- Information har spridits till chefer och medarbetare om lokala miljöfrågor.

Minskade koldioxidutsläpp från våra tjänsteresor

- Reserestriktioner och hemarbete p.g.a. coronapandemin har lett till att tjänsteresor, och därmed koldioxidutsläppen från dessa, har minskat kraftigt.
- Myndigheten har minskat fordonsparken med 17 fordon till 127 fordon under 2021, p.g.a. avyttring och övergång till långtidshyrda fordon, vilket medför en mer flexibel och behovsstyrd fordonspark samt minskad miljöpåverkan. Inga fordon har köpts in under året.
- Se även under avsnitt 10.

Minskad pappersanvändning

- Hemarbete under coronapandemin har medfört att pappersanvändningen på kontoren minskat.
- Utveckling av digitala tjänster som bl.a. minskar pappersanvändning och pappersutskick har fortsatt. Exempelvis har en digital förmedlingsrutin för returpost lanserats under 2021.

Minskad energianvändning i våra lokaler

- Myndigheten har valt att etablera kontor i miljöklassade eller miljöcertifierade byggnader.
- Arbetet med att teckna gröna bilagor till hyresavtal, som bland annat innefattar energieffektiviseringsåtgärder, har fortsatt.
- Dialogen och samarbetet med fastighetsägare utifrån de gröna bilagorna har fördjupats under året.
- För ytterligare insatser för att minska energianvändningen i våra lokaler, se del 2, avsnitt 2.

Minskad avfallsmängd samt utökad källsortering

- En rutinbeskrivning för cirkulär hantering av inventarier har beslutats, kommunicerats och tillämpats under 2021.
- Insatser har gjorts för att informera om och förbättra källsorteringen, t.ex. tagit bort papperskorgar i konferensrum samt kompletterat med nya miljöstationer och fler fraktioner på olika kontor.
- Insatser har genomförts för att minska avfallsmängder, t.ex. har flergångsmuggar delats ut.
- En rutinbeskrivning har tagits fram för och utbildning har hållits om hantering och rapportering av farligt avfall.
- Dialoger med utvalda fastighetsägare för att förbättra hantering av avfall, farligt avfall och avfallsstatistik har genomförts.

Ökad andel upphandlingar med hållbarhetskrav vid inköp av varor och tjänster

- I enlighet med Försäkringskassans gällande processer och riktlinjer för inköp tas ställning till miljökrav i varje upphandling.
- Upphandlingsenheten har upplyst uppdragsgivarna om att ställa miljökrav i upphandlingar. Respektive verksamhet ansvarar för att miljökrav ställs i upphandlingar och för avrop från upphandlade avtal.
- Tidigare arbete inom kategoristyrningen ska vara en del av ordinarie arbete nu, t.ex. strategin med rutinbeskrivning för cirkulär hantering av inventarier.

7a. Redovisa hur väl målen för direkt miljöpåverkan har uppfyllts

Medarbetarna ska ha kunskap om miljömålen och hur man kan bidra till dessa. Totalt hade ca 72 % av Försäkringskassans medarbetare genomfört den webbaserade miljöutbildningen vid 2021 års slut, vilket är på samma nivå som 2020. Avdelningarna har i varierande grad använt sig av Försäkringskassans APT-material om miljöarbetet. Under avsnitt 8 finns en redogörelse för fler insatser som genomförts för att arbeta mot målet.

Kommentar måluppfyllelse: Insatser för att höja medarbetarnas kunskap om miljömålen har genomförts.

Minskade koldioxidutsläpp från våra tjänsteresor

Beräknade koldioxidutsläpp från tjänsteresor har fortsatt att minska och ligger ca 62 % lägre under 2021 jämfört med 2020.

Kommentar måluppfyllelse: På grund av coronapandemin har myndigheten fortsatt haft kraftigt avvikande resmönster och minskad miljöpåverkan under 2021, jämfört med 2019, och även minskad miljöpåverkan jämfört med 2020.

Minskad pappersanvändning

Hemarbetet under 2021 och digitala lösningar har medfört att färre utskrifter, mindre kopiering och färre pappersutskick har gjorts under året. Myndighetens digitala diariestöd, som infördes under hösten 2020, har medfört en minskning av pappersanvändningen 2021 jämfört med 2020.

Kommentar måluppfyllelse: Coronapandemin och myndighetens digitaliseringsinsatser har medfört minskad pappersanvändning även under 2021.

Minskad energianvändning i våra lokaler

Då Försäkringskassan i stor utsträckning har haft hemarbete under 2021 p.g.a. coronapandemin har användningen av verksamhetsel vid våra kontorsarbetsplatser minskat jämfört med 2020.

Kommentar måluppfyllelse: Insatser har gjorts för att minska energianvändningen i våra lokaler. Tillgänglig energistatistik är fortfarande bristfällig, vilket gör det svårt att dra tillförlitliga slutsatser gällande utveckling i förhållande till målet om minskad energianvändning. En trolig indirekt effekt av hemarbetet är att elanvändningen vid hemarbetsplatserna istället ökar, något Försäkringskassan inte har möjlighet att styra över eller följa upp.

Minskad avfallsmängd samt utökad källsortering

Coronapandemin har medfört att färre medarbetare varit på kontoren p.g.a. fortsatt hemarbete, vilket bl.a. medfört minskade mängder alstrat avfall. Även åtgärder för digitalisering, att återanvända inventarier och livscykelhantering av IT-produkter har lett till minskade avfallsmängder.

Kommentar måluppfyllelse: Insatser har gjorts för att minska avfallsmängden och öka källsorteringen. Måluppfyllelse gällande avfallsmålet är dock fortsatt svår att mäta p.g.a. bristande statistik för alstrade mängder.

Ökad andel upphandlingar med hållbarhetskrav vid inköp av varor och tjänster

Under 2021 har andelen upphandlingar med ställda miljökrav minskat marginellt från ca 85 % till 84 %. Bedömningen av vilka krav som kan ställas och hur långtgående dessa kan vara utgår alltid ifrån föremålet för upphandlingen.

Kommentar måluppfyllelse: Miljökrav ska ställas där det är relevant utifrån föremålet för upphandlingen. Andelen upphandlingar där miljökrav har ställts varierar därför mellan åren.

Fråga 4b-7b beskriver myndighetens arbete med dess indirekta påverkan på miljön

4b. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande indirekt påverkan på miljön?

Aktiviteter inom Försäkringskassan som har en betydande indirekt miljöpåverkan är kompetensutveckling, pappersanvändning, avfallshantering, och upphandling. Aspekterna behandlas även ovan under avsnitt 4a-7a, då de kan ha en direkt såväl som indirekt miljöpåverkan.

5b. Vilka mål har myndigheten upprättat för de aktiviteter som har betydande indirekt påverkan på miljön?

Av Försäkringskassans övergripande miljömål för år 2019-2021 kopplar följande till myndighetens indirekta påverkan på miljön:

- Medarbetarna ska ha kunskap om miljömålen och hur man kan bidra till dessa
- Minskad pappersanvändning
- Minskad avfallsmängd samt utökad källsortering
- Ökad andel upphandlingar med hållbarhetskrav vid inköp av varor och tjänster

De övergripande miljömålen baseras på åtaganden i miljöpolicy och på identifierade betydande miljöaspekter och kopplar till Sveriges miljömål och de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030.

6b. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för indirekt miljöpåverkan?

Exempel på aktiviteter under 2021 för att nå respektive miljömål beskrivs nedan.

- Medarbetarna ska ha kunskap om miljömålen och hur man kan bidra till dessa
- Försäkringskassans har genomfört sin tredje nationella miljövecka, se avsnitt 8.
 - Kommunikation om miljöarbetet har publicerats på myndighetens intranät.
 - Miljömålen har lyfts fram vid t.ex. föreläsningar och introduktion av nya medarbetare.
 - Medarbetare har uppmuntrats att genomföra den webbaserade miljöutbildningen.
 - Försäkringskassans miljöarbete har diskuterats under arbetsplatsträffar (APT).
 - Information har spridits till chefer och medarbetare om lokala miljöfrågor.

Även om dessa utbildnings- och kommunikationsinsatser haft fokus på arbetsrelaterade miljöfrågor, förmedlas ett miljötänk som även är tillämpligt vid hemarbete, som nu under coronapandemin, och i övriga vardagslivet.

Minskad pappersanvändning

- Försäkringskassan har verkat för att öka andelen digitala ansökningar inom olika förmåner.
- Myndigheten har också fortsatt möjliggöra för kunder att bifoga digitala bilagor med ansökningar.
- Kunder har informerats om möjligheten att använda digitala tjänster och att välja bort pappersutskick från myndigheten.

Minskad avfallsmängd samt utökad källsortering

- Uppmuntrat medarbetare till att minska avfallsmängder och att källsortera, något som kan tillämpas även vid hemarbete.
- Verkat för att kunderna ska använda digitala tjänster, vilket minskar kundernas pappersanvändning.

Ökad andel upphandlingar med hållbarhetskrav vid inköp av varor och tjänster

- I enlighet med Försäkringskassans gällande processer och riktlinjer för inköp tas ställning till miljökrav i varje upphandling.
- Beslutat om en rutinbeskrivning för cirkulär hantering av inventarier, som en utkomst av kategoristyrningsarbetet.

7b. Redovisa hur väl målen för indirekt miljöpåverkan har uppfyllts

Medarbetarna ska ha kunskap om miljömålen och hur man kan bidra till dessa. Totalt hade ca 72 % av Försäkringskassans medarbetare genomfört den webbaserade miljöutbildningen vid 2021 års slut, vilket är på samma nivå som 2020. Avdelningarna har i varierande grad använt sig av Försäkringskassans APT-material om miljöarbetet. Se avsnitt 8 för fler insatser som gjorts för att nå målet.

Kommentar måluppfyllelse: Insatser för att höja medarbetarnas kunskap har genomförts. Ökad kunskap kring miljöfrågor kan främja ett mer miljömedvetet agerande även utanför arbetsplatsen, som exempelvis vid hemarbete p.g.a. coronapandemin och i övriga vardagslivet.

Minskad pappersanvändning

Försäkringskassan har skickat ut 22,9 miljoner digitala brev till kunders digitala brevlådor och Mina sidor under 2021, och motsvarande mängd pappersutskick har alltså undvikits. Detta är en ökning jämfört med de 21,4 miljoner digitala brev som skickades under 2020. Ökningen är kopplad till att allt fler kunder väljer att skaffa digitala brevlådor och att vara digitala på Mina sidor.

Kommentar måluppfyllelse: Användningen av myndighetens e-tjänster har ökat, då fler kunder väljer digital post istället för pappersbrev. Detta har lett till att pappersutskick från myndigheten har minskat under året. Digitala ansökningssystem har gett en indirekt positiv miljöpåverkan, då kunder inte behöver skicka in t.ex. ansökningar och bilagor i pappersform i samma utsträckning.

Minskad avfallsmängd samt utökad källsortering

Då Försäkringskassan i stor utsträckning har haft hemarbete som huvudprincip under 2021 har avfallsmängderna på kontoren minskat. Den ökade användningen av digitala brev enligt ovan har minskat pappersanvändningen och därmed avfallsmängden. Detta medför dock som en indirekt miljöeffekt att avfallsmängder vid hemarbetsplatsen istället kan ha ökat, något Försäkringskassan inte har möjlighet att styra över eller följa upp.

Kommentar måluppfyllelse: Ökad kunskap kring avfallsfrågor kan främja ett mer miljömedvetet agerande även utanför arbetsplatsen, som exempelvis vid hemarbete p.g.a. coronapandemin och i övriga vardagslivet.

Ökad andel upphandlingar med hållbarhetskrav vid inköp av varor och tjänster
Under 2021 har andelen upphandlingar med ställda miljökrav minskat marginellt, från 85 % till 84 %. Genom att ställa relevanta miljökrav på leverantörer, varor och tjänster, kan Försäkringskassan bidra till utvecklingen av såväl leverantör som vara eller tjänst ur ett miljöperspektiv.

Kommentar måluppfyllelse: Miljökrav ska ställas där det är relevant utifrån föremålet för upphandlingen. Andelen upphandlingar där miljökrav kan ställas, kan därför variera mellan åren.

8. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att ge de anställda den kunskap de behöver för att ta miljöhänsyn i arbetet?

- För tredje året i rad har Försäkringskassan genomfört en nationell miljövecka, även detta år i digital form. Syftet med miljöveckan var att öka medvetenheten kring myndighetens miljömål och miljöarbete och hur man kan bidra till miljömålen. Information, länkar och en film om miljöarbetet på Försäkringskassan lades ut på myndighetens intranät.
- Använt myndighetens intranät för att informera om miljö- och hållbarhetsarbetet.
- Försäkringskassans miljöledningssystem är tillgängligt för alla på intranätet.
- Uppmuntrat medarbetarna att genomföra den webbaserade miljöutbildningen.
- Uppmuntrat till att använda APT-material om Försäkringskassans miljöarbete, där det ingår att diskutera miljömålen och hur medarbetare kan bidra till dessa.
- Introducerat nyckelpersoner i miljö- och hållbarhetsarbetet.
- Utvecklat samarbete internt i miljö- och hållbarhetsarbetet.

9. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska sin energianvändning?

- De skrivare som används i verksamheten är energieffektiva och har en follow-me-print-funktion, som innebär att inget skrivs ut förrän medarbetarna drar sitt kort vid skrivaren.
- Datorer och skrivare går ner i viloläge efter en tids inaktivitet.
- Fortsatt arbeta med livscykelhantering av uttjänta IT-produkter.
- Genomfört fastighetsrelaterade åtgärder för minskad energianvändning, se del 2, avsnitt 2.

10. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska antalet tjänsteresor?

- Digitala möten möjliggör både en minskning av myndighetens egna tjänsteresor och kundernas resor. Personliga webbmöten och digitala självbetjäningstjänster för kund kan ha en indirekt positiv miljöpåverkan.
- Myndigheten använder Skype-möten i stor utsträckning. Hemarbetet som följde av coronapandemin har medfört att nära 2 miljoner digitala möten har genomförts via vår Skypeplattform under 2021.
- Myndighetens medarbetare har även deltagit i ett stort antal digitala möten där externa parter bjudit in, men här saknar vi möjlighet att uppskatta volymerna.
- Olika typer av sammankomster har genomförts digitalt istället för fysiskt, t.ex. en forskarkonferens, workshopar och utbildningar.
- Försäkringskassan är en utbildningsintensiv myndighet, och använder webbutbildningar i stor utsträckning. Under 2021 har samtliga myndighetsgemensamma utbildningar genomförts på distans till följd av coronapandemin.
- Den ständiga utvecklingen av IT-stödet ger medarbetare möjlighet att samarbeta digitalt istället för att resa. Under året har framför allt tre insatser gjorts:
 - En ytterligare (fristående) funktionalitet har adderats ovanpå vår Skypelösning, som gör det möjligt att på ett säkert sätt identifiera externa deltagare i möten. Identifiering sker då via inloggning med Bank-id, eller särskilda eID-kort, vilket varit ett krav från bl.a. regionerna för att kunna delta i våra Skypemöten.
 - Myndigheten har tagit fram och kommunicerat ut ett metodstöd för hur medarbetarna kan åstadkomma olika former av funktionalitet som saknas i Skype, vid digitala möten och workshops. Det kan till exempel handla om hur man delar in ett möte i mindre grupper, genomför post-it-övningar, visar film eller skriver och ritar tillsammans i dokument.
- Vi har också sedan 2020 utvecklat en egen digital utbildning (lärarledd i grupper om upp till sju deltagare per gång, via Skype). Syftet med utbildningen är att ge bättre förutsättningar att arbeta effektivt när det gäller att planera och genomföra digitala möten och digitalt samarbete i team, utifrån de utmaningar som följt genom coronapandemin. Totalt 668 personer har gått utbildningen under 2021.

11. Kommentar om del 1 i redovisningen

Del 2 Uppföljning av miljöledningsarbetets effekter

1. Tjänsteresor och övriga transporter

Utsläpp av koldioxid i kilogram, totalt och per årsarbetskraft uppdelat per fordonsslag (1.1), sammanlagt (1.2) och från flygresor över 50 mil (1.3) samt antal resor

	Årets uppgifter – antal resor och kg CO ₂			Föregående års uppgifter	
	Antal resor	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /å.a.	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /å.a.
a) Flygresor under 50 mil		52 578	4	187 308	15
b) Bilresor	18060	187 723	15	338 936	27
c) Tågresor	1030	3,00	0,000	12,00	0,001
d) Bussresor		2 564	0,21	9 284	0,73
e) Maskiner och övriga fordon		0	0	0	0
1.2 Sammanlagda utsläpp av koldioxid					
1.1 a-e		242 868	19	535 540	42
1.3 Flygresor över 50 mil	535	40 447	3	123 117	10

1.4a Beskrivning av vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Övrigt med kommentar:

Miljöpåverkan från flygresor över och under 50 mil 2020 beräknades utifrån ett antagande, baserat på resmönstret, om att resandet minskat med 85 % på myndigheten under 2020 jämfört med 2019. Faktiskt utfall för 2020 visar att detta antagande gav för lågt beräknat utfall (faktiskt utfall totalt var 215 520 kg CO₂ för flygresor under 50 mil och 187 226 kg CO₂ för flygresor över 50 mil). Därför utgår analysen avseende jämförelsevärden nedan ifrån detta faktiska utfall för 2020.

Försäkringskassan har under 2021 fortsatt haft reserestriktioner, utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer, med anledning av den pågående coronapandemin. Försäkringskassans medarbetare har även fortsatt med hemarbete i varierande grad under 2021 p.g.a. coronapandemin. Detta sammantaget har påverkat myndighetens resmönster och därmed miljöpåverkan i hög grad. Detta har även haft en positiv indirekt miljöpåverkan, då arbetspendlingen minskat. Beräknade koldioxidutsläpp från tjänsteresor har fortsatt att minska och ligger ca 62 % lägre än 2020, huvudsakligen beroende på coronapandemin.

Flygresor: Beräknade koldioxidutsläpp från myndighetens flygresor har minskat med ca 77 % 2021 jämfört med 2020. Det totala antalet tjänsteresor med flyg har fortsatt att minska under 2021. Antal flygresor, såväl under som över 50 mil,

redovisas under punkt 1.3 Flygresor över 50 mil, i enlighet med Naturvårdsverkets anvisning.

Bilresor: Myndighetens koldioxidutsläpp från bilresor har minskat under 2021 till följd av coronapandemin, dock i mindre grad relativt andra färdmedel (beräknade koldioxidutsläpp har minskat med 45 % jämfört med 2020). En del av förklaringen till detta är sannolikt att medarbetare har valt att använda egen bil och hyra bil istället för att nyttja kollektiva färdmedel, för att på det sättet bidra till en minskad smittspridning. Myndigheten har även minskat fordonsparken med 17 fordon till 127 fordon under 2021, genom avyttring och övergång till långtidshyrda fordon, vilket medför en mer flexibel och behovsstyrd fordonspark samt minskad miljöpåverkan. Försäkringskassan hade 45 långtidshyrda fordon den sista december 2021. Inga fordon har köpts in under 2021.

1.4b Beskrivning av eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa

Flygresor: Statistik för flygresor 2020 hade en eftersläpning i resebyråns system, då alla om- och avbokningar p.g.a. coronapandemin behövde hanteras efter miljöledningsrapportens färdigställande. Inrapporterade koldioxidutsläpp från flygresor 2020 beräknades därför utifrån ett antagande, baserat på resmönstret, om att resandet minskat med 85 % på myndigheten under 2020 jämfört med 2019. För 2021 har vi valt att, på samma sätt som före 2020, använda redovisade uppgifter om koldioxidutsläpp och antal resor för flyg från resebyrån.

1.5 Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Eget uppföljningssystem, Leverantörsuppgifter, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Eget uppföljningssystem:

- Uppgifter om koldioxidutsläpp från körning med privatägda bilar är hämtade från reseräkningssystem (Pol-res) och ekonomisystem (Agresso).

Leverantörsuppgifter:

- Uppgift om antal flygresor och koldioxidutsläpp för flygresorna kommer från resebyrå.
- Uppgift om antal tågresor kommer från resebyrå och koldioxidutsläpp från SJ.
- Uppgift om koldioxidutsläpp från korttidshyrda och långtidshyrda bilar kommer från biluthyrningsföretagen.
- Uppgift om bränsleförbrukning fördelat på olika drivmedel från myndighetens egenägda och långtidshyrda bilar kommer från Circle K och OKQ8.
- Uppgift om koldioxidutsläpp från flyg- och tågtaxi, taxi och flygbuss kommer från Flygtaxi.

Uppskattning:

- Uppgift om koldioxidutsläpp från buss har schablonberäknats utifrån en uppskattning och uppgift om kostnad i ekonomisystemet (Agresso).

**1.6 Uppföljningsmått som svaren på frågorna baseras på
(flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)**

Schablonlista som Naturvårdsverket tillhandahåller

2. Energianvändning

2.1 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt, per årsarbetskraft och per kvadratmeter total användbar golvyta uppdelat på

	kWh totalt		
	2021	2020	2019
Verksamhetsel (avser lokaler)	17 606 774	28 419 748	27 808 363
Fastighetsel	16 872 723	13 650 162	10 159 387
Värme	22 057 750	23 283 790	18 608 398
Kyla	6 115 180	7 765 707	3 396 136
Totalt	62 652 427	73 119 407	59 972 284

	kWh/årsarbetskraft			kWh/m ²		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Verksamhetsel (avser lokaler)	1 412	2 243	2 253	57	91	91
Fastighetsel	1 353	1 077	823	54	44	33
Värme	1 769	1 838	1 508	71	75	61
Kyla	490	613	275	20	25	11
Totalt	5 025	5 771	4 860	202	235	197

Eventuell energianvändning utanför lokaler

	kWh totalt		
	2021	2020	2019
Energi			

2.2 Är värmeförbrukningen normalårskorrigerad? (envalsfråga)

Värmeförbrukningen är normalårskorrigerad.

2.3 Andel förnybar energi av den totala energianvändningen (anges i procent)

	2021	2020	2019
Verksamhetsel	98 %	99 %	99 %
Fastighetsel	98 %	97 %	88 %
Värme	96 %	99 %	87 %
Kyla	100 %	91 %	99 %
Utanför lokaler	%	%	%
Totalt	97 %	98 %	93 %

2.4 Har krav ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens elavtal? (envalsfråga)

Krav har ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens elavtal.

2.5 Har energianvändningen minskat som ett resultat av samverkan med myndighetens fastighetsägare? (envalsfråga) Vid Ja, anges vilka åtgärder som har genomförts

Ja

Myndigheten samverkar med fastighetsägare för att minska energianvändningen i våra lokaler. Åtgärder i gröna bilagor till hyresavtal som genomförts under 2021 för att minska energianvändningen har t.ex. varit installation av sparstrålsamlare i vattenkranar, närvarostyrd belysning, sommardrift på ventilation, byte till LED-belysning, optimering av drifttider och temperaturer, samt digital övervakning av värme och ventilation.

Försäkringskassan har tecknat ytterligare gröna bilagor med fastighetsägare under 2021. Avstämningsmöten har hållits med hälften av fastighetsägarna där vi har gröna bilagor, för att diskutera ansvarsfördelning och samarbete kring miljöfrågor samt uppföljning av miljöarbetet i fastigheterna.

2.6a Beskrivning av vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Övrigt med kommentar:

Coronapandemin har påverkat energianvändningen under 2021, precis som under 2020. Mer hemarbete har inneburit färre medarbetare på kontoren, vilket har medfört minskad användning av verksamhetsel och vatten i myndighetens lokaler. Samtidigt borde energianvändningen vid hemarbetsplatserna istället ha ökat, något som vi inte har möjlighet att styra eller mäta. Driftoptimering och andra energieffektiviseringsåtgärder i lokaler som har genomförts under året har medfört att energianvändningen minskat. Vid beräkningen av 2021 års statistik för användning av verksamhetsel har det framkommit att elanvändning för datahallarna har dubbelräknats tidigare år. När man räknar om uppgifterna utifrån detta har användningen av verksamhetsel minskat med i storleksordningen 10 % under 2021, jämfört med 2020.

Försäkringskassans egen IT-drift växer hela tiden. Coronapandemin har påverkat IT-infrastrukturen med högre IT-last och extra behov av hårdvara. Sammantaget innebär detta ökad energianvändning i datahallarna under 2021.

Försäkringskassan tillhandahåller IT-driftstjänster åt andra myndigheter, och rapporterar i den här redovisningen energianvändningen i serverhallar för den IT-drift vi tillhandahåller som en tjänst till andra myndigheter. Vi får fler kunder, och behovet av IT-drift ökar hos befintliga kunder. Försäkringskassan levererar sedan

tidigare IT-tjänster åt Pensionsmyndigheten, Statens servicecenter, Barnombudsmannen, Myndigheten för digital förvaltning, Statens haverikommission, samt Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd. Under 2021 har Myndigheten för delaktighet tillkommit som kund.

En del av den ökade energianvändningen i datacentret under 2021 beror således på att Försäkringskassan tillhandahåller IT-driftstjänster åt fler myndigheter, och även på att deras behov av IT-driftstjänster ökar.

Det är svårt att räkna fram energianvändning per samverkande myndighet i datacentret, då myndigheterna samnyttjar nätverk, försörjningsystem och viss infrastruktur. Dessa myndigheter står nu tillsammans för i storleksordningen 26 % av den totala IT-driftmiljön som Försäkringskassan har, baserat på hårdvara, att jämföra med 23 % under 2020.

2.6b Beskrivning av eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa

Energistatistiken baseras på enkätsvar från fastighetsägarna, statistik från avtalad elleverantör och egen uppföljning av elanvändning i utvalda lokaler. Det finns fortsatt svårigheter att få samtliga fastighetsägare att svara på energienkäten, bl.a. då fastigheter har sålts och kontaktpersoner har bytts ut under året. Det finns även svårigheter i att separera statistik för olika energislag för vissa fastigheter. Dock ser myndigheten en viss förbättring i kvaliteten på enkätsvaren detta år.

I samband med beräkningen av 2021 års statistik för användning av verksamhetsel har det framkommit att elanvändning för datahallarna har dubbelräknats tidigare år. Uppgifterna i tabellen ovan som avser verksamhetsel för år 2019 och 2020 kan dock inte justeras i efterhand utifrån detta.

På grund av brister i dataunderlaget går det inte att dra säkra slutsatser om utvecklingen i energianvändning på myndighetsnivå över tid, och inte heller mellan enskilda år. Myndigheten planerar att utöka dialogen med fastighetsägarna och se över möjligheterna till bättre systemstöd under 2022 för att få till mer tillförlitlig energistatistik framöver.

2.7 Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Leverantörsuppgifter, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Energiförbrukning enligt elmätare via avtal med Eon.

Energienkät och dialog för insamling av data från fastighetsägarna. Hantering av data:

- Faktiska värden och schablonvärden som inrapporterats av fastighetsägare har utvärderats.
- Ytterligheter har tagits bort.
- Bedömning och jämförelse har gjorts mot tidigare år.

- Schabloner har därefter tagits fram för de olika energislagen, och energianvändningen har räknats upp utifrån Försäkringskassans totala lokalyta under 2021.

3. Miljökrav i upphandling

3.1 Andel upphandlingar och avrop där miljökrav ställts av det totala antalet upphandlingar och avrop

	Antal st		
	2021	2020	2019
Upphandlingar och avrop med miljökrav	570	676	731
Upphandlingar och avrop totalt	679	800	858
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	84 %	85 %	85 %

3.2 Antal upphandlingar över tröskelvärden där energikrav enligt förordning (2014:480) om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader har ställts

2

Kommentar till redovisning av antal upphandlingar över tröskelvärden

73 upphandlingar över tröskelvärden har genomförts, varav fyra stycken berörs av förordningen.

Om krav enligt förordningen om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader inte har ställts vid upphandlingar över tröskelvärden, ange skälen för det (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Teknisk lämplighet, Tillräcklig konkurrens

3.3 Har myndigheten ställt energikrav vid nytecknande av hyresavtal eller inköp av byggnader? (envalsfråga) Vid Nej, anges skälen för det (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Ja

3.4 Ekonomiskt värde av registrerade upphandlingar och avrop med miljökrav av det totala värdet av upphandlingar och avrop per år

	Värde kr		
	2021	2020	2019
Upphandlingar och avrop med miljökrav	1 155 292 326	1 400 692 777	1 391 734 894
Upphandlingar och avrop totalt	1 300 602 604	1 514 626 734	1 496 207 690
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	89 %	92 %	93 %

3.5a Beskrivning av vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Övrigt med kommentar:

Det samlade värdet av upphandlingar och avrop, såväl som värdet av upphandlingar och avrop med miljökrav, har sjunkit under 2021 jämfört med 2020. En anledning är att användningen av varor som har en koppling till kontorsarbetsplatserna, t.ex. livsmedel, kontorsmateriel och hygienartiklar, har minskat. Dessa varor har ofta en högre andel ställda miljökrav.

3.5b Beskrivning av eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa

Mätmetoden är densamma som föregående år. Det innebär att Försäkringskassans mätning avser den totala inköpsvolymen. Mätmetoden kommer att utvecklas ytterligare under 2022, då myndigheten planerar att anskaffa ett verktyg för spendanalys (inköpsanalys). Verktøget förväntas bland annat underlätta framtagningen av underlag framöver.

3.6 Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Eget uppföljningssystem

4. Frivilliga frågor

Frågor om policy

**4.1 Har myndigheten internt styrande dokument för IT och miljö?
(envalsfråga) Vid Ja, anges vilka områden som tas upp i dokumentet
(flervalsfråga)**

Frågor om IT-anskaffning

4.2 Andel IT-anskaffningar där miljökrav ställts av det totala antalet IT-anskaffningar per år (anges i procent och värde)

	2021	2020	2019
Andel (%)	%	%	%
Värde (Skr)	Skr	Skr	Skr

**Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalsfråga med
möjlighet att lämna kommentar)**

**4.3 Vilken typ av miljöhänsyn har tagits vid IT-anskaffningar?
(flervalsfråga)**

**Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalsfråga med
möjlighet att lämna kommentar)**

Frågor om energianvändning

**4.4 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt och per
årsarbetskraft uppdelat på**

	kWh			kWh/årsarbetskraft		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019
PC-arbetsplats						
Skrivare						
Serverar och Serverrum						

Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Frågor om resfria möten

4.5 Antal resfria/digitala möten totalt och per årsarbetskraft

	Antal			Antal/årsarbetskraft		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Resfria möten						

Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Frågor om förklaring till resultatet

4.6a,b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa)

Frågor om energi

4.7 Har myndigheten en strategi för sitt energieffektiviseringsarbete, innefattande nulägesanalys, mål samt handlingsplan med åtgärder, som utgör grunden för energieffektiviseringsarbetet? (envalsfråga)

4.8 Producerar myndigheten egen förnybar energi? (envalsfråga) Vid Ja, anges hur mycket i kWh samt typ av energi

4.9 Har myndigheten miljöklassade och/eller certifierade byggnader? (envalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Frågor om avrop

4.10 Har myndigheten vid avrop mot statliga ramavtal ställt egna miljökrav, där så har varit möjligt? (envalsfråga) Vid Ja, anges vilka ramavtal det gäller, antal avrop, omfattning i kronor samt vilka miljökrav som har ställts